

**Резиме на Посебниот план за стопанисување со шуми
за шумско-стопанска единица Злетовска Река-Пониква (2022 – 2031 година)**

Вкупна површина 6.736,30 ха
 Шуми 5.223,00 ха
 Шумски култури 28,00 ха
 Шумско земјиште 1.355,50 ха
 За други намени 151,80 ха

Опфаќа имот (шуми и друго земјиште) во 100% државна сопственост, имот каде државата е сосопственик и имот со неизложени права.

Табела 1: Шуми според форма на одгледување

форма на одгледување	површина		дрвна маса			тековен прираст		
	ха	%	м ³	%	м ³ /ха	м ³	%	м ³ /ха
високостеблени	2,228,55	26,15	289.376	46,14	129,85	4.408	42,76	1,98
нискостеблени	6294,59	073,85	337.822	53,86	53,86	5.901	57,24	0,94
вкупно	8.523,14	100,00	627.198	100,00	183,52	10.309	100,00	2,92

Табела 2: дрвни видови по површина и тековен прираст

Дрвен вид	површина		тековен прираст		
	ха	%	м ³	%	м ³ /ха
Бука	2.977,74	56,71	9.700	75,76	3,26
Смрча	2,26	0,04	12	0,09	5,31
Бел бор	161,2	3,07	601	4,69	3,73
Горун	1.188,8	22,64	1.640	12,81	1,38
Останати	424,52	8,08	369	2,88	0,87
Благун	399,5	7,61	262	2,05	0,66
Црн бор	33,62	0,64	96	0,75	2,86
Ариш	8,4	0,16	28	0,22	3,33
Дуглазија	7,44	0,14	44	0,34	5,91
Цер	47,52	0,9	52	0,41	1,09
Вкупно	5.251,00	100,00	12.804	100,00	2,44

Вкупно обрасната површина на шумскостопанската единица “Злетовска Река-Пониква” изнесува 8.523,14 ха. Од вкупно обраснатата површина под високостеблени насади има површина 2.228,55 ха или 26,15 %.

Според начинот на стопанисување:

- високостеблените разновозрасни насади се на површина од 1.004,40 ха или 19,3 %
- високостеблените едновозрасни насади се на површина од 4.118,10 ха или 78,43 %
- високостеблени култивирани насади на површина од 100,50 ха или 1,91 %
- култури на површина од 28,00 или 0,53 %

По однос на видовиот состав, чистите насади се застапени на површина од 2.837,20 ха или 54,03 %, а мешаните ги има на површина од 2.413,80 ха или 45,97 % од вкупната обрасната површина на шумскостопанската единица (ШСЕ).

По однос на обновеноста и подмладувањето на насадите состојбата е различна. Во насадите каде се вршени сечи има подмладување и обновување, а во насадите каде што не е вршено сеча, обновеноста и подмладувањето е средно добро.

Вештачки подигнатите насади се во добра состојба и имаат поволни услови за иден раст и развој со стремеж да израснат во квалитетни насади.

Општи цели на стопанисувањето

Шумите според позитивните Законски прописи, се третираат како добро од посебен општествен интерес. Поради ваквиот третман, со нив се стопанисува според принципот на трајност во стопанисувањето и искористувањето. Сето тоа, со цел да може трајно да се обезбедат одредени количини на разни дрвни сортименти и други шумски производи, неопходно потребни за задоволување на потребите на населението и индустријата, која ги користи различните сортименти и производи.

Покрај материјалните користи од шумата, тие треба да ги задоволуваат и општо корисните функции, неопходно потребни за задоволување на општеството во целост. Овие функции ќе бидат исполнети, ако шумата дава трајно зголемено количество на дрво, со се подобар квалитет. Такви функции на шумата се: заштита на почвата од ерозија, подобрување на климата, прочистување на воздухот, регулирање на водениот режим и друго.

Според состојбата на насадите вкупниот тековен прираст за шумскостопанската единица изнесува 1.280,40 м³ годишно. **Планираниот етат изнесува 46.468 м³ или 27% од можниот прираст.** Бидејќи, планираниот принос (етат) е помал од можниот прираст, целта за обезбедување на трајност во стопанисувањето е осигурана.

План за главни сечи на шумите

Главниот принос за овој стопански период ќе се реализира по пат на групимично пребирна сеча и прореди.

Групимично пребирната сеча

ќе се примени во високостеблените разновозрасни насади. Со оваа сеча покрај стеблата со одредени димензии ќе се сечат и стебла кои се потенки, чие отклонување е потребно заради добивање на потребни услови за обнова. Стеблата се сечат во мали групи, така да во шумата се отвараат мали окна, кои по природен пат ќе се осеменат. Со планот е одредено од која класа на дебелина колку ќе се сече за да се дојде до нормален распоред на дрвните маси по класи на дебелина во секој насад. Оваа сеча ќе се спроведе во одделите: 9а, 10а, 18а, 19а, 22а, 23б, 27а, 30а, 31а, 32а, 33а, 36а, 37а, 38б, 39б и 40а. Притоа за периодот од 2022-2031 се предвидува користење на 16.560 м³ бруто дрвна маса.

Проредите ќе се спроведат во вештачко подингатите насади од бел бор, црн вор и дуглазија. Со проредните сечи се предвидува да се опфатат пред се стебла со лоши генотипски и фенотипски својства, стебла со криви дебла и неправилни крошни, со нагниени или оштетени дебла и круни, стебла кои го попречуваат развојот на перспективните стебла од кои не се очекува добар прираст по однос на квалитет и квантитет. Оваа сеча ќе се спроведе во одделите 7а, 8б, 13а, 20а, 21а, 36б, 41а, 42а, 58а, 60а, 60б, 80б, 81б, 82б, 83а, 84а, 86б, 87б, 119б, 124в, 79а и 51б. Притоа за периодот од 2022-2031 се предвидува користење на 22.934 м3 бруто дрвна маса.

Вонредниот принос изнесува 5.410 м3 и истиот доаѓа од панираната изградба на 25,40 км шумски патишта.

Вкупниот редовен и вонреден етат за десет години изнесува 44.904 м3.

План за одгледување на шумите

Предвидено е пошумување на 6,70 ха голеина, со садници од бел бор.

Шуми во кои не се дозволува напасување на добиток

Добитокот може да направи големи штети врз младо подигнатите култури и поникот на насадите, со што би се оневозможила обновувањето или подмладувањето на шумите. Според член 52 од Законот за шумите се забранува пасење на добиток во шума. Во ШСЕ постои потенцијална опасност, поради фактот дека има поголем број на добиток (овци, говеда) во овој регион и се врши испаша на истиот. Поради ваквата состојба, стручните лица од ова шумското стопанство во иднина во рамките на оваа ШСЕ на видни места потребно ќе постават табли со натпис “Забрана за напасување на добитокот” и ќе преземат други соодветни мерки за заштита на шумите од напасување на добитокот (зголемена чуварска служба, едукација на сточарите, давање совети, опомени, а во најлоши случаи и казнување).